

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 505)
miljøministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	12. december 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljø- og Energiministeriets notat vedr. regeringens høringssvar til Kommissionens grønbog om PVC.

MILJØstyrelsen 7. december 2000

Internationalt kontor 1034-0051

LKI/15

MEM 0326 MST

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Regeringens høringssvar til Kommissionens grønbog om PVC

Kommissionens Grønbog om PVC fremsendtes den 9. august 2000 til medlemsstaterne.

Grønbogen er sendt i høring blandt medlemsstaterne. For Danmarks vedkommende er høringsfristen aftalt til den 15. december 2000. Resultatet af høringen vil indgå i Kommissionens arbejde med udarbejdelse af en strategi for PVC, der efter planen skal fremlægges i 2001.

Grundnotat om Grønbogen er første gang oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. september 2000.

Et revideret grundnotat om grønbogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 29. november 2000 indeholdende resultatet af en høring blandt danske interessenter.

Formålet med grønbogen er at indkredse løsninger på miljø- og sundhedsproblemer forårsaget af PVC. Grønbogen indeholder en beskrivelse af PVC-industrien og dens produkter, anvendelsen af tilsætningsstoffer i PVC, håndtering af PVC-affald og andre horisontale aspekter ved PVC. Kommissionen rejser i Grønbogen en række generelle og konkrete spørgsmål med henblik på det videre arbejde med området.<>

Regeringen agter at sende et høringssvar til Kommissionen med det indhold, som fremgår af vedlagte notat.

MILJØstyrelsen 7. december 2000

Erhvervsaffaldskontoret 7034-0364

LKI/15

NOTAT

vedrørende Regeringens høringssvar til Kommissionens grønbog om PVC

Danmark finder det meget positivt, at der med udsendelse af grønbog om miljøaspekter ved PVC er taget et væsentligt skridt mod at udarbejde en fælles EU-strategi, der sigter mod at løse de problemer, der knytter sig til anvendelse og bortskaffelse af PVC.

Det er Danmarks vurdering, at grønbogen fokuserer på mange af de problemer, som Danmark siden slutningen af 1980'erne har søgt at løse. I første omgang blev der i 1991 indgået en aftale med industrien og detailhandlen med mål om blandt andet substitution og genanvendelse indenfor byggeprodukter, emballage og andre produkter. I vedlagte "Strategi for PVC-området, statusredegørelse og fremtidige initiativer" er der en gang af erfaringerne med den danske PVC-aftale.

Danmark vil forsøge at bidrage med de danske erfaringer og undersøgelser, således at en EU strategi kan give en holdbar løsning på problemerne ved PVC.

Generelt:

Der er enkelte områder, hvor grønbogen ikke giver en tilfredsstillende beskrivelse af problemstillingen.

Anvendelsen af organiske tinforbindelser i PVC er kun omtalt i begrænset omfang i Grønbogen. Nye undersøgelser af PVC produkter på det danske marked har vist, at også dibutyltinforbindelser anvendes til stabilisering af PVC. Der er desuden fundet mindre mængder tributyltin, som formodentlig er tilstede som urenhed i dibutyltin-stabilisatoren. Undersøgelser har samtidig vist, at tinforbindelserne kan migrere fra plastmaterialet under brug af PVC -produkterne. Både dialkyl- og trialkyltinforbindelser giver skader på immunsystemet. Stofferne er persistente og bioakkumulerbare.

Anvendelsen af dialkyltinforbindelser i PVC bør undersøges nærmere, således at anvendelsen af miljø- og sundhedsbelastende stoffer begrænses. Muligheden for at finde mindre belastende alternativer bør undersøges. Både tilsigtet og utilsigtet anvendelse af tributyltinforbindelser i PVC og andre produkter bør begrænses ved et markedsføringsforbud snarest muligt.

Et andet hidtil overset anvendelsesområde er plastisol-coatede profilplader. Her benyttes blød PVC udendørs til overfladebelægning på stålprofiler. Profilerne anvendes til facadebeklædning af hovedsagelig haller, staldbygninger og lignende bygninger. I Danmark er forbruget af PVC i denne produkttype opgjort til at være 4.500 tons/år (svarende til 650.000 m²). Overfladebelægningen af PVC giver anledning til miljøproblemer ved genanvendelsen af stålet. Ved genanvendelse udsættes stålet for termisk behandling i temperaturintervaller, der favoriserer dioxindannelse.

Herudover er det endnu ikke afklaret, hvorvidt visse typer af PVC-produkter indeholdende miljøbelastende stoffer bør klassificeres som farligt affald. Danmark har rejst dette spørgsmål overfor EU-Kommissionen. Efter gældende EU-lovgivning skal farligt affald håndteres særskilt. En klassificering af visse typer PVC som farligt affald vil bl.a. betyde, at

deponering skal foregå i særskilte celler. Danmark opfordrer Kommissionen til snarest muligt at afklare spørgsmålet om klassificering af PVC som farligt affald.

Til de af Kommissionen konkret formulerede spørgsmål skal anføres følgende:

Spørgsmål nr. 1:

Hvilke foranstaltninger bør der træffes for at imødegå problemerne med anvendelse af bly og cadmium i ny PVC ? og med hvilken tidshorisont ?

Cadmium og bly bør begrænses mest muligt. Derfor bør deres anvendelse begrænses på de områder, hvor der findes tekniske og økonomiske alternativer, der er mindre farlige for sundhed og miljø.

I Danmark er al anvendelse af cadmium til PVC stoppet. Det er teknisk og økonomisk muligt at fremstille vinduesprofiler med calcium/zinkstabilisatorer. Siden januar 1999 har alle vinduesprofiler produceret i Danmark således været uden cadmium og bly. Selvom industrien i Europa vil forpligtige sig til ikke at anvende cadmium, vil der stadig kunne ske en import fra andre lande til EU. Der bør derfor snarest muligt laves et forbud med henblik på at stoppe markedsføring af cadmiumstabilisatorer og alle cadmiumholdige PVC produkter også legetøj og medicinsk udstyr.

Bly giver problemer for genanvendelsen af restprodukter fra affaldsbehandling. Deponering af blyholdige produkter giver en øget risiko for spredning af bly i miljøet på langt sigt.

Den største risiko ved deponering af blyholdige PVC-produkter er anvendelsen af bly i blødgjort PVC, idet der er en risiko for migration sammen med blødgørerne. I Danmark har industrien i en frivillige aftale fra 1991 forpligtiget sig til at substituere bly, hvor det er teknisk og økonomisk muligt. For mange andre produkter end byggeprodukter har dette allerede vist sig muligt. For vinduer og døre findes der egnede alternativer i form af calcium/ zink stabilisatorer. For rør er der endnu ikke alternativer, men udvikling er i gang, og alternativer forventes inden udgangen af 2003.

Danmark har notificeret og iværksat en bekendtgørelse om forbud mod markedsføring af bly og blyholdige produkter. Danmark finder det ønskeligt, at Kommissionen tager initiativ til en fællespolitik med henblik på at begrænse den diffuse spredning af bly i miljøet. Et forbud mod markedsføring af blyholdige PVC-produkter indenfor de områder, hvor der allerede er alternativer, bør derfor iværksættes hurtigst muligt. Direktivet bør sætte frister for afvikling af bly for de områder, hvor alternativerne allerede er udviklet. Desuden bør direktivet revideres når den tekniske udvikling har vist, at der findes egnede alternativer på de resterende områder.

Spørgsmål 2:

Skal der træffes specifikke foranstaltninger til begrænsning af anvendelsen af phthalater som blødgørere i PVC? I bekræftende fald hvornår og med hvilke instrumenter?

Den diffuse spredningen af phthalater i miljøet er et stort problem. Undersøgelser i miljøet har vist, at nedbrydning i miljøet ikke sker med samme hastighed som i laboratorieforsøg. Phthalaterne binder sig til sedimentet, og nogle af phthalaterne har effekter på organismer i vand og sediment. Dibutylphthalat, butylbenzylphthalat, diethylhexylphthalat og diisononylphthalat er prioriteret i forbindelse med OSPAR{{PU2}}s strategi for at begrænse øfarlige stoffer i havmiljøet. Selvom der for visse phthalater på baggrund af de eksisterende data ikke er en umiddelbar risiko i miljøet, kan stofferne på langt sigt udgøre et problem på grund af den langsomme nedbrydning, diffuse spredning og ophobning i sediment.

Diethylhexylphthalat er fundet i betænkelige mængder i spildevandsslam, og det betyder, at op til en 1/5 af slammet i Danmark ikke kan genanvendes på landbrugsarealer.

Undervognsbehandlinger af nye biler med PVC er en væsentlig kilde til den diffuse spredning i vandmiljøet og spildevand. En anden væsentlig kilde til spildevandsbelastningen er vask af tekstiler med PVC-tryk. Det er derfor Danmarks ønske, at disse kilder begrænses hurtigst muligt ved en regulering i EU.

Det er et mål i den danske strategi at nedbringe anvendelsen af phthalater med 50 % i løbet af 10 år. Således at indsatsen især rammer de væsentligste kilder.

Alle anvendelser med en umiddelbar risiko for miljø og sundhed bør begrænses så hurtigt som muligt. Risikovurderingerne og risikoreduktionsstrategierne i EU bør derfor færdiggøres med en høj prioritet.

Spørgsmål 3

Hvilke foranstaltninger vil være de mest effektive med henblik på at opfylde målsætningen om øget PVC-genvinding (mekanisk genanvendelse)?

Kommissionen peger i Grønbogen på, at der i Europa er en lav grad af genanvendelse af PVC, og at indsatsen for at øge genanvendelsen skal styrkes. Grønbogen peger endvidere på, at sammensætningen og kontamineringsgraden af det indsamlede materiale er bestemmende for kvaliteten af de nye PVC-produkter.

Danmark er af den opfattelse, at de PVC-produkter, som falder i affaldsstrømmen i de kommende år og som er egnet til mekanisk genanvendelse, primært vil være byggeprodukter af hård PVC. Disse produkter vil med stor sandsynlighed indeholde bly og cadmium. Danmark finder, at PVC-produkter, der indeholder cadmium og bly, som udgangspunkt ikke bør genanvendes til fremstilling af nye produkter. Det vurderes derfor, at mekanisk genanvendelse af PVC-produkter, vil være meget begrænset i de kommende år.

Det er Danmarks holdning, at der i højere grad bør arbejdes for at styrke indsatsen med henblik på udvikling af nye behandlingsmetoder til kemiske genanvendelse. Disse metoder skal sikre, at ressourcerne i PVC-affaldet udnyttes, og at problemerne med de miljøbelastende stoffer elimineres (der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 5). Danmark finder derfor, at kemisk genanvendelse bør øges fremfor mekanisk genanvendelse. Først når nye PVC-produkter uden indhold af miljøbelastende tungmetaller vil ende i affaldsstrømmen, kan mekanisk genanvendelse måske blive aktuel. Specielt installationsaffald fra nye blyfrie rør kan genanvendes mekanisk.

I Danmark indsamles ca. 700 tons PVC-byggeaffald pr. år fra installation og kasserede produkter til mekanisk genanvendelse. Dette affald vil hovedsagelig være blyholdigt. Cadmiumholdige produkter {{SPA}} eksempelvis tagplader - frasorteres til deponering. De indsamlede mængder til mekanisk genanvendelse består primært af rør (75%) og i mindre grad af tagrender (6%) og staldprofiler (2%). Den indsamlede mængde svarer til ca. 2% af den samlede skønnede mængde PVC-affald.

En forudsætning for at behandle affaldet særskilt, herunder genanvendelse af PVC-affaldet, er, at der sker en effektiv, separat udsortering af affaldet. Det vil være nødvendigt at stille krav {{SPA}} eventuelt nationale krav - om etablering af en særskilt indsamlingsordning af PVC-affald til genanvendelse. Kildesortering af affaldet indebærer den fordel, at det udsorterede affald primært består af de fraktioner, man ønsker at genanvende /P>

Mængden af PVC-affald er i dag baseret på skøn. Danmark lægger vægt på, at der på sigt arbejdes for at skabe et større overblik over de potentielle PVC-affaldsmængder til behandling. Når dette overblik er etableret, bør der fastsættes konkrete mål for, hvor meget affald der bør indsamles og genanvendes.

Spørgsmål 4

Skal der knyttes specifikke betingelser til mekanisk genvinding af PVC-affald, som indeholder bly og cadmium? I bekræftende fald hvilke?

Det er Danmarks holdning, at PVC-produkter indeholdende tungmetallerne cadmium og bly ikke bør genanvendes til fremstilling af nye PVC-produkter. Brugen af disse to metaller bør ophøre hurtigst muligt.

Der eksisterer i dag et fælle EU-forbud mod anvendelse af cadmium i en lang række produkter. Men i nogle medlemsstater er det stadig tilladt at genanvende PVC-affald, der indeholder cadmium. Dette finder Danmark foruroligende og mener, at der snarest bør sættes ind med et fælles forbud mod at anvende regenereret PVC-affald indeholdende cadmium. Såfremt der ikke sættes ind med et fælles forbud, kan der gå år inden, det vil lykkedes at afvikle dette skadelige stof.

Såfremt det besluttet ikke at indføre et fælles EU-forbud mod anvendelse af regenereret PVC-affald indeholdende bly, lægger Danmark afgørende vægt på, at der indføres krav til kontrolleret genanvendelse af PVC-affald indeholdende bly. Anvendelse af regenereret PVC-affald indeholdende bly bør kun ske til bestemte produkter og med en så lille tilsætning af virgint PVC som muligt.

Spørgsmål 5

Hvilke foranstaltninger vil være de mest egnede til at fremme kemisk genvinding af PVC-affald?

Danmark mener, at indsatsen for at udvikle nye behandlingsmetoder bør styrkes. I udviklingen af nye metoder, bør der lægges vægt på, at PVC-affaldet kan omdannes til nye produkter eller kemiske forbindelser, der ikke er toksiske for miljø og sundhed, og som kan genanvendes. Og det bør tilstræbes, at der udarbejdes livscyklusvurderinger af de nye behandlingsteknologier, inden de tages i drift.

Kommissionen fremhæver i grønbogen, at kemisk genanvendelse ikke er økonomisk attraktivt. Det bør tilstræbes, at der ved valg af nye behandlingsteknologier foretages en afvejning af de økonomiske, miljø-, energi- og ressourcemæssigeforhold.

Spørgsmål 6

Hvilke foranstaltninger vil mest effektivt kunne afhjælpe problemerne i tilknytning til forbrænding af PVC-affald?

Forbrænding af PVC-affald giver anledning til miljøproblemer, og det er derfor Danmarks opfattelse, at det bør sikres, at PVC-affaldet så vidt muligt holdes borte fra affaldsforbrændingsanlæggene.

Affald, der er uhygiejnisk eller udgør en smitterisiko, som f.eks. hospitalsaffald, bør dog fortsat brændes. En væsentlig del af PVC-affaldet er imidlertid en del af husholdningsaffaldet (PVC udgør knap 1% af husholdningsaffaldet). PVC findes i husholdningsaffaldet i mange forskellige udtjente produkter.

I Danmark går husholdningsaffaldet i høj grad til forbrænding i overensstemmelse med EU's affaldsstrategi. I forbindelse med forbrænding skaber PVC indholdet problemer.

I Danmark er der netop indført krav om, at landets kommuner senest fra april 2001 skal etablere særskilte ordninger for håndtering af PVC-affald. Kommunerne bliver således forpligtet til at sikre, at det PVC-affald, der anses for at være egnet til genanvendelse, skal udsorteres særskilt hertil. Det PVC-affald, der ikke kan genanvendes, skal deponeres.

På trods af krav om udsortering af PVC-affaldet skønner Danmark, at der fortsat vil blive tilført ca. 53-60% PVC-affald til de danske forbrændingsanlæg. Visse PVC-produkter, eksempelvis byggeprodukter af PVC, vil relativt nemt kunne udsorteres, hvorimod produkter som legetøj, tekstiler, betalingskort, kontorartikler m.v. vil være vanskelige at udsortere. Herudover vil produkter, som skønnes at udgøre en hygiejnisk eller smitterisiko som eksempelvis hospitalsaffald af PVC fortsat blive forbrændt.

Det er Danmarks vurdering, at mange af de løsningsforslag, som Kommissionen peger på i Grønbogen, ikke er tilstrækkeligt analyseret til, at de kan gennemføres indenfor en overskuelig årrække. Det er Danmarks opfattelse, at der snarest er behov for at sikre, at affaldsforbrændingsanlæggene friholdes for PVC-affald, ikke mindst set i lyset af de forventede stigende PVC-affaldsmængder.

Danmark opfordrer Kommissionen til at handle målrettet mod at sikre, at affaldsforbrændingsanlæggene friholdes for PVC-affald og ikke vente på, at der udvikles en økonomisk model, hvor meromkostningerne ved forbrænding lægges på PVC-producenterne eller vente på, at der udvikles nye røggasrensningsteknologier.

Indsatsen mod at friholde affaldsforbrændingsanlæggene for PVC-affald bør ikke stå alene, idet det ikke vil være muligt helt at friholde affaldsforbrændingsanlæggene for PVC-affald. Derfor er det Danmarks holdning, at et krav om udsortering af PVC-produkter til enten genanvendelse eller deponering skal suppleres med en målrettet indsats, der sigter på at substituere de produkter, som er vanskelige at udsortere.

Danmark finder, at et af de væsentligste problemer knyttet til håndtering af PVC-affaldet, relaterer sig til de produkter, som er vanskelige at udsortere fra affaldsstrømmen og derfor svære at håndtere miljømæssigt fornuftigt. Anvendelsen af disse produkter skal afvikles hurtigst muligt enten via substitution eller et markedsføringsforbud. Et effektivt styringsmiddel til at sikre dette er brug af afgifter. I 1999 indførte Danmark en differentieret PVC-afgift. Brugen af de økonomiske instrumenter kan suppleres med målrettede informationskampagner til forbrugerne.

-
-
-

Spørgsmål 7

Er der behov for specifikke foranstaltninger vedrørende deponering af PVC-affald? I bekræftende fald, hvilke?

Det er Danmarks vurdering, at det på kort sigt kan være miljømæssigt acceptabelt at deponere det PVC-affald, som ikke kan genanvendes. Dette bør dog kun ske på deponier, der kan overholde de emissionsstandarder, der er fastsat i direktivet om deponering af affald.

I Danmark anbefales en separat deponering af PVC-affaldet, idet risikovurderingerne af phthalaterne endnu ikke foreligger.

Det er imidlertid også Danmarks vurdering, at deponering af PVC-affald på sigt ikke er en bæredygtig udvikling. Hovedparten af det affald, der forventes deponeret i Danmark, vil være blødt PVC. Danmark mener, at det er af stor betydning, at indsatsen i EU for udvikling af nye behandlingsteknologier styrkes

Spørgsmål 8:

Hvilke instrumenter er egnede til at fremme en horisontal PVC-strategi? Er der behov for at indføre en PVC-substitutionspolitik på bestemte områder? I bekræftende fald, hvorledes?

En horisontal PVC-strategi kan tage udgangspunkt i et direktiv om anvendelsen og bortskaffelsen af PVC.

Direktivet bør omfatte regler for håndtering af PVC-affald, således at udsortering af genanvendeligt PVC {{SPA}} dvs. hård PVC-byggeprodukter uden indhold af miljøbelastende tilsætningsstoffer - sikres til mekanisk genvinding, og at øvrigt PVC indsamles med henblik på kemisk genvinding, når metoderne er tilstrækkelig gennemprøvet. Indtil der er udviklet egnede behandlingsmetoder, bør det PVC-affald, der ikke kan endes, deponeres.

Direktivet bør desuden omfatte en afvikling af miljø- og sundhedsbelastende tilsætningsstoffer, således at fremtidens PVC ikke giver de samme problemer, som ses i dag.

Herudover bør Direktivet indeholde regler, således at det sikres, at der sker en substitution hurtigst muligt til andre materialer af de produkter, som er vanskelige at identificere og udsortere fra affaldet. Eksempler på produkter, som er vanskelige at udsortere, er emballage, beklædningsgenstande, legetøj, møbler og plastisolbehandlede overflader på stål og undervognsbelægninger på nye biler. Desuden bør livscyklusvur dering af PVC-produkter og deres alternativer indgå i en vurdering af de enkelte produkter som led i en produktorienteret miljøstrategi.

Substitutionen kan bedst fremmes gennem markedsføringsforbud og afgifter på PVC.

Som nævnt indledningsvist er det Danmarks vurdering, at plastisolbehandlede overflader af stål udgør et hidtil overset anvendelsesområde. I Danmark udgør forbruget af PVC i denne produkttype alene 4.500 tons. Overfladebelægningen af PVC giver anledning til miljøproblemer ved genanvendelsen af stålet. Ved genanvendelsen udsættes stålet for termisk behandling i temperaturintervaller, der favoriserer dannelse af dioxin. Danmark finder dette miljøproblem så alvorligt, at en målrettet indsats mod at finde en miljømæssigt fornuftig løsning for denne PVC-produkter, bør findes hurtigst muligt.